

DECIZIA nr.679
din 28 noiembrie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.17 alin.(1) lit.e)
din Legea nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului
Economic și Social

Publicată în Monitorul Oficial nr.23 din 11.01.2024

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scânteii	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, teza referitoare la instituția prim-ministrului, excepție ridicată de Asociația Academia de Advocacy din București și alții în Dosarul nr.1191/2/CAF/2019 al Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.2970D/2019.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 16 martie 2023, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul prevederilor art.57 și ale art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 20 aprilie 2023 și apoi pentru data de 30 mai 2023, când, în temeiul art.58 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 27 iunie 2023, apoi pentru 11 iulie 2023, pentru 27 septembrie 2023, pentru 2 noiembrie și apoi pentru 28 noiembrie 2023, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 3 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr.1191/2/CAF/2019, **Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013, teza referitoare la instituția prim-ministrului.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Asociația Academia de Advocacy din București și alții într-o cauză de contencios administrativ având ca obiect anularea unor acte administrative, printre care Decizia prim-ministrului nr.284/2018 pentru stabilirea unor măsuri privind revocarea reprezentanților societății civile în cadrul Consiliului Economic și Social.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin, în esență, că textul criticat nu este suficient de clar pentru a putea fi aplicat fără riscul de a încălca dreptul unui membru – reprezentant al societății civile din cadrul Plenului Consiliului Economic și Social (denumit în continuare CES). Astfel, norma criticată nu permite niciunei persoane interesate să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele care pot rezulta din actele acesteia. Ca urmare, art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013, teza referitoare la prim-ministru, prezintă o deficiență gravă de conținut, respectiv de reglementare a normelor pe care se fundamentează aplicarea sancțiunii constând în revocarea membrilor Plenului CES (reprezentanți ai societății civile), precum și de reglementare a procedurii revocării, fapt ce îi conferă caracter neconstituțional.

5. Se mai arată că Avizul Consiliului Legislativ nr.133 din 7 martie 2013 referitor la proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social remarca, la paragraful la doilea al pct.21, că „pentru asigurarea unei reglementări complete și pentru evitarea dificultăților în aplicarea legii, este necesar ca textul să prevadă, în mod expres, cazurile în care poate

fi cerută revocarea membrului Plenului Consiliului Economic și Social”. Legiuitorul a ignorat însă cu desăvârșire această recomandare a Consiliului Legislativ, astfel încât norma criticată stabilește doar sancțiunea de aplicat, dar nu și faptele cărora aceasta le este aplicabilă și nici procedura de parcurs în acest caz.

6. Este instituit, astfel, un regim juridic confuz, neclar nu numai pentru persoana care s-ar putea afla la un moment dat în ipoteza normei criticate, ci și pentru instanța chemată să aprecieze cu privire la temeinicia și legalitatea revocării. Or, soluțiile preconizate de un act normativ nu trebuie să poată fi aplicate în mod aleatoriu, discreționar, iar legiuitorul este chemat să stabilească condiții, modalități și criterii clare și precise.

7. Astfel, se susține că forma în vigoare a art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013 stabilește fără niciun echivoc sancțiunea aplicată (revocarea), dar tace cu desăvârșire cu privire la motivele care să fundamenteze aplicarea unei atari sancțiuni. În consecință, procedura de revocare, în ceea ce privește motivele pe care aceasta se întemeiază, nu numai că nu este suficient de clar și explicit stabilită la nivel legislativ, ci, de fapt, nu este stabilită deloc. Înțelesul textului este „tulbură”, în sensul că nu stabilește nici natura și nici felul atribuțiilor încredințate membrului Plenului CES, reprezentant al societății civile, a căror neîndeplinire ori îndeplinire necorespunzătoare atrage revocarea. Mai mult, textul criticat nu stabilește nici modul prin care se poate constata eventuala neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor și nici modul în care membrul Plenului CES, reprezentant al societății civile, se poate apăra în cursul procedurii care vizează revocarea sa.

8. Totodată, revocarea membrului Plenului CES se cuvine să fie analizată în raport cu conținutul mandatului acestuia, respectiv în funcție de caracterul imperativ sau reprezentativ al mandatului. Nu ne aflăm, în cazul de față, în cadrul unui mandat imperativ, în care membrul Plenului CES este chemat să acționeze numai potrivit obligațiilor stabilite de persoana care l-a numit (prim-ministrul), persoană care, eventual, ar putea să îi retragă împuternicirea sau încrederea fără vreo motivare. Dimpotrivă, membrul Plenului CES acționează în baza unui mandat reprezentativ, nefiind reprezentantul prim-ministrului prin a cărui decizie a fost numit, ci, așa cum prevede Legea nr.248/2013, fiind reprezentant al societății civile. Membrul CES este reprezentantul întregii categorii sociale ale cărei interese sunt reprezentate de organul colegial (Plenul CES și, la alt nivel organizatoric, comisiile de specialitate permanente) din care acesta face parte și nu poate fi revocat decât în condițiile nerespectării atribuțiilor în cadrul acestuia, iar nu ale vreunui mandat încredințat de prim-ministrul prin a cărui decizie a fost numit. De altfel, nici nu ar fi fost posibil ca mandatul membrului să fie unul imperativ, un astfel de mandat fiind incompatibil cu rolul și atribuțiile conferite de art.141 din Constituție și de art.1 alin.(2) din Legea nr.248/2013, dar și din perspectiva modalității în care se adoptă avizele de către Plenul CES și, după caz, proiectele de avize de către comisiile de specialitate permanente ale CES.

9. Autorii excepției de neconstituționalitate mai susțin că nu neagă dreptul prim-ministrului de a revoca membrul Plenului CES, reprezentant al societății civile, însă revocarea trebuie să opereze în condiții clar stabilite prin lege, atât sub aspectul motivelor, cât și sub aspectul procedurii. Norma trebuie să întrunească, așa cum s-a arătat, exigențele de precizie, claritate și, implicit, previzibilitate, impuse cu valoare de principiu de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

10. Se mai susține că analiza textului legal criticat conduce la concluzia încălcării prevederilor constituționale și convenționale referitoare la dreptul la apărare, ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei, respectiv a dispozițiilor art.6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, raportat la art.20 din Constituție.

11. În cadrul procedurii revocării prevăzute de textul legal criticat nu există reglementat dreptul la apărare în favoarea membrului Plenului CES. Cunoașterea faptelor sau a acțiunilor imputate membrului Plenului CES și a probelor cu privire la săvârșirea acestora reprezintă un aspect esențial al dreptului la apărare. Inițiatorul procedurii de revocare a membrului Plenului CES nu poate ignora faptul că aplicarea unei sancțiuni impune indicarea faptelor (comisive sau omisive) care sunt imputate membrului respectiv și analizarea acestora, într-un cadru care să permită membrului Plenului CES să își expună punctul de vedere și să formuleze apărări. De altfel, dreptul constituțional la apărare nu este limitat în mod exclusiv la procedurile judiciare, ci, prin natura și finalitatea sa, trebuie să cuprindă și procedurile prealabile, inclusiv administrative.

12. În final, se invocă atât jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, Hotărârea din 30 noiembrie 1987, pronunțată în Cauza *H împotriva Belgiei*, Hotărârea din 20 mai 1999, pronunțată în Cauza *Rekvényi împotriva Ungariei*, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României* și Hotărârea din 25 aprilie 2006, pronunțată în Cauza *Dammann împotriva Elveției*, cât și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, și anume

Hotărârea din 14 iulie 1994, pronunțată în Cauza *Paola Faccini Dori împotriva Recreb Srl*, sau Hotărârea din 22 octombrie 1987, pronunțată în Cauza *Foto-Frost împotriva Hauptzollamt Lübeck-Ost*.

13. **Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece textul de lege criticat nu intră în conflict cu reglementarea constituțională, ci se caracterizează prin generalitatea specifică unei norme juridice susceptibile de a fi aplicată în mod repetat în raport cu categoria destinatarilor săi.

14. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile din Constituție, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum este precizat în încheierea de sesizare a Curții Constituționale, îl constituie teza referitoare la instituția prim-ministrului din cuprinsul dispozițiilor art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.740 din 2 octombrie 2015, având următorul conținut: „*Calitatea de membru al Plenului Consiliului Economic și Social încetează în următoarele situații: [...] e) în situația în care confederația patronală, confederația sindicală ori prim-ministrul, care l-a numit, cere revocarea sa.*”

18. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(3) și (5) privind statul de drept și principiul respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art.16 privind egalitatea în fața legii, art.20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art.21 alin.(3) privind dreptul la un proces echitabil, art.24 alin.(1) privind dreptul la apărare, art.31 alin.(1) și (2) privind dreptul la informație, art.51 alin.(4) privind dreptul de petiționare și art.52 alin.(1) privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. De asemenea, se invocă încălcarea dispozițiilor art.6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile criticate fac parte din cap.III - *Organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social*, secțiunea 2 - *Plenul Consiliului Economic și Social* din Legea nr.248/2013 și reglementează cazurile de încetare a calității de membru al Plenului CES. Referitor la încetarea calității de membru al CES, art.17 alin.(1) din Legea nr.248/2013 prevede că aceasta are loc în următoarele situații: a) la expirarea mandatului; b) în caz de deces; c) în caz de demisie; d) ca urmare a interzicerii, prin hotărâre definitivă, a dreptului de a ocupa o funcție sau de a exercita o profesie ori de a desfășura o activitate de natura aceleia de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii; e) în situația în care confederația patronală, confederația sindicală ori prim-ministrul, care l-a numit, cere revocarea sa; f) în cazul în care nu mai îndeplinește condiția prevăzută la art.13 lit.b); g) în situația în care confederația patronală sau confederația sindicală care l-a numit își pierde calitatea de confederație reprezentativă la nivel național.

20. Curtea observă că art.17 alin.(1) din Legea nr.248/2013 se referă la cazuri de încetare a mandatului, enumerând și revocarea mandatului membrului CES, dar fără a preciza cazurile și motivele de revocare. De asemenea, alin.(2) al art.17 din aceeași lege prevede doar că: „*Procedura revocării calității de membru al Plenului Consiliului Economic și Social se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare.*” Curtea observă, așadar, că textul art.17 din Legea nr.248/2013 prevede doar organul care poate cere revocarea membrilor CES – confederația patronală, confederația sindicală ori prim-ministrul, după caz – , fără a preciza însă cui îi este adresată solicitarea și, prin urmare, ce organ/autoritate poate aproba cererea, în ce cazuri sau din ce motive poate avea loc revocarea acestora și fără a reglementa o procedură de revocare a acestor membri. Totodată, Curtea observă că niciun alt text cuprins în Legea nr.248/2013 nu reglementează aceste aspecte.

21. Cu titlu general, în ceea ce privește cazurile și motivele de încetare a mandatelor unor funcții publice, Curtea reține că încetarea acestor mandate poate avea loc din cauze obiective sau subiective. Astfel, cauzele obiective pot fi expirarea mandatului, decesul, demisia etc. Aceste cauze obiective de încetare a unui mandat nu constituie revocări din funcție, ci cazuri/motive de încetare a mandatului la expirarea termenului sau înainte de expirarea acestuia. Pe de altă parte, cauzele

subiective de încetare a mandatului, adică cele care țin de conduita persoanei care ocupă funcția respectivă, trebuie să fie prevăzute pentru nerespectarea anumitor norme de lege, ceea ce atrage răspunderea juridică și, între altele, sancțiunea disciplinară. Deoarece sunt determinate de conduita persoanei care ocupă funcția respectivă, în scopul evitării arbitrarului, legiuitorul trebuie să prevadă cazurile (situații determinate sau determinabile) în care se poate cere revocarea, organul care poate cere revocarea, precum și o procedură care să asigure dreptul la apărare al persoanei respective.

22. Analizând norme de lege similare, care prevăd revocarea unor mandate ale funcțiilor publice, Curtea observă că, ori de câte ori legiuitorul a reglementat mandatul de drept public, acesta a prevăzut atât cazurile și motivele de revocare din acea funcție înainte de expirarea mandatului, cât și o procedură de revocare, iar nu numai instituția/organul/persoana care poate propune revocarea, precum în cauza de față. Cu titlu de exemplu sunt: prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.181 din 27 februarie 2018, cu modificările și completările ulterioare [potrivit cărora *„Revocarea din funcție a Avocatului Poporului, ca urmare a încălcării Constituției și a legilor, se face de Camera Deputaților și de Senat, în ședință comună, cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți, la propunerea birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, pe baza raportului comun al comisiilor juridice ale celor două Camere ale Parlamentului.”*]; prevederile art.57 alin.(1) din Legea nr.305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1105 din 16 noiembrie 2022 [potrivit cărora *„Revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii a judecătorilor și procurorilor se poate dispune oricând în timpul mandatului, în următoarele cazuri: a) persoana în cauză nu mai îndeplinește condițiile legale pentru a fi membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii; b) persoanei în cauză i-a fost aplicată o sancțiune disciplinară din cele prevăzute de lege pentru judecători și procurori, iar măsura a rămas definitivă; c) secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii a constatat, pe baza raportului întocmit de Inspekția Judiciară, că persoana în cauză nu și-a îndeplinit sau și-a îndeplinit în mod necorespunzător, în mod grav, repetat și nejustificat, atribuțiile prevăzute de lege.”*], precum și alin.(2)-(8) ale art.57 din Legea nr.305/2022 care prevăd în detaliu procedura de revocare din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii; prevederile art.46 alin.(5) din Legea nr.94/1992 organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.238 din 3 aprilie 2014 [potrivit cărora *„Pe perioada exercitării mandatului, consilierii de conturi pot fi revocați din funcțiile în care au fost numiți numai în cazurile și în condițiile prezentei legi.”*], precum și prevederile art.50 alin.(2) și (3) din același act normativ [potrivit cărora *„Încălcarea gravă a vreuneia din obligațiile prevăzute la alin.(1) atrage revocarea din funcție a celor care au săvârșit-o. (3) Revocarea membrilor Curții de Conturi se face de Parlament, la propunerea comisiilor de specialitate prevăzute la art.46 alin.(1)”*].

23. Examinând comparativ aceste dispoziții de lege, Curtea constată că, deși instituția/organul/persoana care a procedat la numirea unei persoane pe mandat într-o funcție publică are un drept discreționar de a revoca acel mandat, potrivit principiului simetriei juridice, totuși instituția/organul/persoana nu poate dispune revocarea în mod arbitrar, ci trebuie ca legea să prevadă atât cazurile și motivele de revocare din acea funcție înainte de expirarea mandatului, cât și o procedură de revocare, în cadrul căreia instituția/organul/persoana care a procedat la numire să poată constata sau să poată decide intervenția unuia dintre cazurile de revocare, iar persoana revocată să aibă posibilitatea de a se apăra.

24. În jurisprudența referitoare la criteriile de revocare a unei persoane care ocupă o funcție publică, atunci când Curtea Constituțională a fost sesizată cu privire la caracterul incomplet al unora dintre normele reglementate, a sancționat prevederile criticate, obligând legiuitorul să prevadă explicit și clar atât cazuri și motive de revocare, cât și o procedură de revocare.

25. În acest sens, prin Decizia Curții Constituționale nr.196 din 4 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.231 din 22 aprilie 2013, a fost constatată neconstituționalitatea dispozițiilor art.55 alin.(4) și (9) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, dispoziții care prevedeau și ipoteza revocării membrilor aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii *„la cererea majorității adunărilor generale de la nivelul instanțelor sau parchetelor pe care le reprezintă, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor încredințate prin alegerea ca membru al Consiliului”*. Cu acel prilej, Curtea a reținut că revocarea trebuie analizată în strânsă legătură cu conținutul mandatului la care se referă, respectiv cu caracterul imperativ sau reprezentativ al acestuia. În cadrul mandatului imperativ, organul reprezentativ acționează numai potrivit obligațiilor stabilite de alegătorii săi, el nu va putea acționa nici în afara, nici împotriva acestora, depunând toate eforturile necesare îndeplinirii lor. Alegătorii pot retrage împuternicirea acordată fără vreo motivare. În baza mandatului reprezentativ, însă, membrul Consiliului Superior al Magistraturii este

alesul și reprezentantul întregii categorii ale cărei interese sunt reprezentate de organul colegial din care acesta face parte și nu poate fi revocat decât în condițiile nerespectării atribuțiilor în cadrul acestuia, iar nu a mandatului încredințat de alegătorii săi. Stabilind că membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile constituționale în baza unui mandat reprezentativ și că, potrivit dispozițiilor constituționale și infraconstituționale, calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, ca autoritate reprezentativă în cadrul sistemului judiciar, presupune o identitate de statut în raport cu celelalte puteri, Curtea a reținut că, în realizarea mandatului lor, membrii aleși ai Consiliului au o serie de drepturi și îndatoriri prevăzute atât prin Constituție, cât și prin legea organică, stabilindu-se condițiile pentru desfășurarea activității specifice. În cazul încălcării acestor norme, ei pot fi sancționați. Sub acest aspect, Curtea a statuat că soluțiile preconizate de un act normativ nu trebuie aplicate în mod aleatoriu, legiuitorul fiind obligat să stabilească condiții, modalități și criterii clare și precise. Or, în cazul revocării unui membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, nu este stabilit modul în care se poate constata neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor încredințate prin alegerea ca membru al Consiliului. Curtea a reținut că textul criticat este confuz, în sensul că nu stabilește natura și felul atribuțiilor încredințate prin alegerea ca membru al Consiliului, modul prin care se poate constata neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a acestora și autoritatea competentă să constate un astfel de deficit în activitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Mai mult, Curtea a reținut că nu trebuie negat dreptul adunărilor generale ale instanțelor care desemnează un membru în Consiliul Superior al Magistraturii de a-l revoca pe acesta, însă revocarea trebuie să opereze în condiții clar stabilite prin lege, atât sub aspectul motivelor, cât și sub aspectul procedurii. Astfel, Curtea a constatat că art.55 alin.(4) din Legea nr.317/2004 prezintă o deficiență gravă de conținut, respectiv de reglementare a motivelor pe care se întemeiază inițierea procedurii de revocare, este neclar și imprecis, prin urmare lipsit de previzibilitate, contravenind astfel dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție.

26. Prin Decizia nr.601 din 14 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1022 din 17 noiembrie 2005, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea art.30 alin.(1) din Regulamentul Senatului, statuând că, în cazul revocării unui membru al Biroului permanent al Senatului, cu titlu de sancțiune juridică, pentru încălcarea Constituției sau a regulamentelor parlamentare, este obligatorie respectarea normelor și principiilor inerente răspunderii juridice, prin instituirea cadrului procedural corespunzător de cercetare a faptelor imputate și a vinovăției membrului Biroului permanent a cărui revocare se propune și asigurarea exercitării dreptului acestuia de a dovedi nețemeinicia acuzațiilor care i se aduc, adică de a se apăra. Curtea a constatat că art.30 alin.(1) din Regulamentul Senatului nu definește noțiunile de *încălcare în mod grav* și *încălcare în mod repetat* a Regulamentului Senatului sau a Regulamentului ședințelor comune, ceea ce face imposibilă exercitarea dreptului la apărare de către membrul Biroului permanent a cărui revocare se propune și creează posibilitatea aplicării abuzive a acestui text, contravenind dispozițiilor constituționale privind dreptul fundamental la apărare, întrucât nu asigură cercetarea faptelor imputate membrului Biroului permanent a cărui revocare se propune și nici posibilitatea acestuia de a se apăra de acuzațiile care i se aduc. Prin Decizia nr.602 din 14 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1027 din 18 noiembrie 2005, pentru identitate de argumente, Curtea a constatat neconstituționalitatea normei din Regulamentul Camerei Deputaților care avea un conținut similar.

27. Prin Decizia nr.455 din 29 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.666 din 6 iulie 2021, paragrafele 78 și 79, referitor la instituția Avocatului Poporului, Curtea a reținut că legea care reglementează revocarea, ca modalitate de încetare a unui mandat, trebuie să stabilească cu certitudine cazurile în care intervine această sancțiune, menționând expres ipotezele obiective, determinate sau determinabile, care pot declanșa procedura de revocare (de exemplu, incidența răspunderii penale sau a răspunderii disciplinare). De asemenea, legea trebuie să prevadă procedura în cadrul căreia se analizează cererea de revocare și după a cărei parcurgere organul competent poate dispune revocarea. Aceasta trebuie să prevadă titularul dreptului de a cere revocarea, organul competent să cerceteze faptele imputate și vinovăția persoanei a cărei revocare se cere sau garanțiile exercitării dreptului la apărare al acesteia (încunoștințarea persoanei a cărei revocare se cere, audierea sa publică înainte de revocare, posibilitatea de a propune probe în apărarea sa, termenele procedurale etc.). Nu în ultimul rând, legea trebuie să reglementeze dreptul la recurs în fața unei instanțe independente și imparțiale, deci posibilitatea persoanei revocate de a contesta măsura revocării, în condițiile art.21 din Constituție referitor la liberul acces la justiție. Pentru a-și putea exercita atribuția de control al legalității și temeiniciei măsurii revocării, instanța trebuie să cunoască rațiunile pentru care a fost dispusă revocarea, iar această motivare trebuie să fie intrinsecă actului de revocare. Obligația autorității emitente de a motiva actul constituie o garanție contra arbitrarului și se impune cu precădere în cazul unui atare act prin care, dispunându-se încetarea unui mandat în curs, se suprimă drepturi sau situații juridice individuale. Sub aceste aspecte, prin Decizia nr.732 din 10 iulie 2012,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.480 din 12 iulie 2012, Curtea Constituțională a statuat că Parlamentul are competența de a dispune măsurile legale, „printr-o evaluare obiectivă în cadrul căilor și procedurilor exclusiv parlamentare”. Pornind de la cele statuate în precedent și reiterând considerentele Deciziei nr.80 din 16 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.246 din 7 aprilie 2014, potrivit cărora „situațiile în care poate interveni revocarea trebuie individualizate cu precizie la nivelul legii, iar procedura care urmează să fie respectată în această situație trebuie, de asemenea, stabilită prin norme lipsite de orice echivoc, astfel încât să fie evitat riscul unei revocări arbitrării”, Curtea a constatat că actualul cadru normativ nu stabilește cazurile exprese în care poate interveni revocarea Avocatului Poporului și nici procedura care trebuie să fie parcursă în cazurile în care se formulează o asemenea solicitare. Posibilitatea revocării din funcție a Avocatului Poporului „ca urmare a încălcării Constituției și a legilor” nu respectă condițiile de claritate, previzibilitate și rezonabilitate. Această constatare, coroborată cu faptul că nici legea și nici regulamentele parlamentare nu prevăd procedura în baza căreia se adoptă hotărârea de revocare, limitându-se la a stabili titularul propunerii de revocare și forul decident, și nici garanții cu privire la dreptul la apărare al persoanei revocate, converge spre concluzia că hotărârea astfel adoptată este rezultatul unui act arbitrar, lipsit de fundament constituțional, în opoziție cu dispozițiile art.1 alin.(3) din Constituție care consacră principiul statului de drept. La paragraful 81 al Deciziei nr.455 din 29 iunie 2021, Curtea a observat caracterul foarte vag al motivului de revocare, care nu este precizat riguros, astfel încât să acopere numai abaterile grave săvârșite de Avocatul Poporului, faptul că legea nu prevede dreptul la apărare al Avocatului Poporului, în cadrul unei proceduri transparente, care să asigure o audiere publică a acestuia, și că nu există o procedură de contestare a hotărârii de revocare în fața Curții Constituționale de către însăși persoana revocată, toate aceste elemente constituind, separat și împreună, vicii de neconstituționalitate ale hotărârii Parlamentului supuse controlului instanței constituționale. Dacă marja de apreciere a unei autorități publice este suficient de largă atunci când numește o persoană într-o funcție publică (a se vedea Decizia nr.459 din 16 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.712 din 30 septembrie 2014, paragraful 38), atunci când autoritatea publică dispune revocarea, ca sancțiune juridică, această marjă de apreciere nu există, autoritatea publică fiind obligată să își motiveze actul prin raportare la dispozițiile concrete care reglementează instituția revocării, iar această motivare trebuie să poată fi supusă controlului unei instanțe independente.

28. Prin urmare, jurisprudența constantă a Curții Constituționale este în sensul că încetarea unui mandat de drept public din cauze subiective, prin revocare, poate avea loc numai pentru nerespectarea unor atribuții sau a dispozițiilor de lege sau constituționale, iar, pentru ca persoana respectivă să poată cunoaște motivele care pot conduce la revocarea sa și pentru a fi evitat riscul unei revocări arbitrare, trebuie ca legiuitorul să prevadă în mod clar și neechivoc atât situațiile/ipotezele/cazurile/motivele obiective, determinate sau determinabile, care pot declanșa procedura de revocare, cât și o procedură de revocare, care trebuie să prevadă: autoritatea/organul care poate solicita, precum și autoritatea/organul care poate decide revocarea; garanții cu privire la exercitarea dreptului la apărare al persoanei revocate (cum ar fi încunoștințarea persoanei a cărei revocare se cere, audierea sa înainte de revocare, posibilitatea de a propune probe în apărarea sa, termenele procedurale etc.) și garanții cu privire la posibilitatea exercitării accesului la o instanță independentă și imparțială, deci posibilitatea persoanei revocate de a contesta măsura revocării, în condițiile art.21 din Constituție referitor la accesul liber la justiție.

29. Aplicând aceste considerente de principiu la cauza de față, Curtea constată că statutul constituțional al instituției CES este consacrat de art.141 din Legea fundamentală, care face parte din titlul IV – *Economia și finanțele publice*. Astfel, CES este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică. Această normă constituțională se completează cu reglementările cuprinse în legea privind organizarea și funcționarea CES, lege organică, și anume Legea nr.248/2013. Potrivit art.1 alin.(2) din acest act normativ, CES este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național dintre organizațiile patronale, organizațiile sindicale și reprezentanții ai asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ai societății civile. Potrivit art.5 din Legea nr.248/2013, CES are următoarele atribuții: a) avizează proiectele de acte normative din domeniile de specialitate inițiate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților și senatorilor, invitând inițiatorii la dezbaterile actelor normative; b) elaborează, la solicitarea Guvernului, a Parlamentului sau din proprie inițiativă, analize și studii privind realitățile economice și sociale; c) semnalează Guvernului sau Parlamentului apariția unor fenomene economice și sociale care impun elaborarea unor noi acte normative.

30. Cu privire la numirea membrilor CES, art.11 din Legea nr.248/2013 prevede că Plenul CES este constituit dintr-un număr de 45 de membri, incluzând președintele și vicepreședinții, desemnarea lor făcându-se după cum urmează: a) 15 membri numiți de confederațiile patronale reprezentative la nivel național, constituind partea patronală; b) 15 membri numiți de confederațiile

sindicale reprezentative la nivel național, constituind partea sindicală; c) 15 membri reprezentând societatea civilă, constituind partea societății civile, numiți prin decizie a prim-ministrului, la propunerea Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social în conformitate cu prevederile art.12, din cadrul structurilor cooperatiste, profesiunilor liberale, organizațiilor pentru protecția consumatorilor, comunității științifice și academice, organizațiilor de agricultori, organizațiilor de pensionari, organizațiilor comunităților locale, asociațiilor care reprezintă familia și persoanele cu dizabilități și al altor organizații neguvernamentale cu activități în domeniile de competență ale CES.

31. În ceea ce privește durata mandatului membrilor CES, art.14 din Legea nr.248/2013 prevede că acesta este de 4 ani și poate fi reînnoit. Potrivit alin.(2) al art.17 din Legea nr.248/2013, procedura revocării calității de membru al Plenului CES se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare. Însă, art.39 lit.e) din Regulamentul de organizare și funcționare al CES (denumit în continuare *Regulament*) doar reia dispozițiile art.17 din Legea nr.248/2013, prevăzând următoarele: „*Calitatea de membru al Plenului Consiliului Economic și Social încetează în următoarele situații: [...] e) în situația în care confederația patronală, confederația sindicală ori prim-ministrul, care l-a numit, cere revocarea sa;*”. Astfel, examinând dispozițiile Regulamentului, Curtea constată că acesta nu prevede nici cazurile și motivele pentru care poate fi realizată revocarea din calitatea de membru al CES și nici procedura de revocare, deși alin.(2) al art.17 din Legea nr.248/2013 dispune că procedura revocării calității de membru al Plenului CES se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare. Prin urmare, legea organică a CES – Legea nr.248/2013 – nu prevede nici autoritatea publică/organul competent să decidă revocarea, nici cazurile și motivele de revocare din funcția de membru al Plenului CES și nici procedura de revocare. Or, ținând cont de statutul juridic al CES – de organ consultativ al Guvernului și Parlamentului și de instituție de interes național, autonomă, a cărei atribuție principală este cea de avizare a proiectelor de acte normative din domeniile de specialitate –, membrii Plenului CES trebuie să aibă siguranța că modul în care se poziționează în raport cu autoritățile care i-au numit nu-i va expune unor consecințe juridice decât dacă încalcă dispoziții de lege. Independența membrilor CES față de instrucțiuni imperative de la autoritățile de numire constituie o garanție în ceea ce privește mandatul în sine și îndeplinirea atribuțiilor, potrivit rolului constituțional al CES. Rolul CES, de autoritate administrativă autonomă conform art.117 din Constituție, nu se poate realiza în mod eficient fără a fi reglementate garanțiile ale exercitării mandatului membrilor în condiții de independență corespunzătoare realizării atribuțiilor ce-i revin potrivit Constituției și legii organice.

32. De altfel, România este reprezentată în Comitetul Economic și Social European (denumit în continuare *CESE*). Analizând reglementările europene în materie, Curtea reține că CESE este un organism consultativ al Uniunii Europene, format din reprezentanți ai organizațiilor de lucrători și angajatori și ai altor grupuri de interese. CESE emite avize pe teme legate de Uniunea Europeană adresate Comisiei Europene, Consiliului Uniunii Europene și Parlamentului European. CESE poate, de asemenea, să emită avize din proprie inițiativă. Potrivit art.300 alin.(2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare *TFUE*), „*Comitetul Economic și Social este format din reprezentanți ai organizațiilor patronale, salariale și ai altor reprezentanți ai societății civile, în special din domeniile socio-economic, civic, profesional și cultural*”. Cât privește statutul membrilor CESE, art.302 din TFUE prevede că „*Membrii Comitetului sunt numiți pentru un mandat de cinci ani. Consiliul adoptă lista membrilor stabilită potrivit propunerilor fiecărui stat membru. Mandatul membrilor Comitetului poate fi reînnoit*”. Potrivit art.300 alin.(4) din TFUE, „*Mandatul membrilor Comitetului Economic și Social și ai Comitetului Regiunilor nu este imperativ. Aceștia își exercită funcțiile în deplină independență, în interesul general al Uniunii*”. Referitor la cazurile și procedura de revocare a membrilor CESE, art.75 alin.(5) din Regulamentul de procedură al CESE din 2019, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr.110 din 25 aprilie 2019, prevede că „*Revocarea are loc în conformitate cu dispozițiile articolului 64 alineatul (2) din prezentul regulament de procedură. În acest caz, Consiliul, dacă hotărăște să pună capăt mandatului, pune în aplicare procedura de înlocuire*”, iar art.64 alin.(2) din același regulament prevede că „*În cazul în care un membru al Comitetului a fost absent la mai mult de trei sesiuni plenare consecutive fără să fi fost reprezentat și fără să fi prezentat un motiv acceptat ca valabil, președintele poate, după consultarea Biroului și după ce a invitat membrul respectiv să își justifice absența, să ceară Consiliului revocarea membrului respectiv.*”

33. Ținând cont de normele constituționale și legale referitoare la rolul constituțional și atribuțiile CES, precum și de cele care reglementează statutul juridic al membrilor CES, Curtea reține caracterul autonom al acestei instituții fundamentale a statului, prevăzută la art.141 din Constituție. Ca atare, deși numirea membrilor CES se face de către confederațiile patronale reprezentative la nivel național (partea patronală), de către confederațiile sindicale reprezentative la nivel național (partea sindicală) și de către prim-ministru, la propunerea Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social (partea societății civile), aceștia nu au un mandat imperativ din partea celor care i-au numit, ci un mandat reprezentativ, deoarece membrii CES nu își exercită atribuțiile [cum este atribuția principală

constând în avizarea actelor normative în domeniile de specialitate prevăzute la art.2 alin.(2) din Legea nr.248/2013] în baza instrucțiunilor/ordinelor obligatorii date de autoritatea/organul care i-a numit. Rezultă că raportul dintre prim-ministru și membrii CES pe care i-a numit nu poate fi asimilat unui mandat cu obiective determinate de prim-ministru, astfel că acest raport nu poate avea consecințele juridice specifice mandatului imperativ. Așadar, mandatul unui membru CES nu ar putea fi revocat pe motiv că acesta nu a urmat instrucțiunile sau dispozițiile prim-ministrului. Chiar dacă textul criticat – art.17 alin.(1) din Legea nr.248/2013 – enumeră cazurile de încetare a calității de membru al CES, lit.e) a acestui articol se referă explicit doar la revocare. Astfel, Legea nr.248/2013 nu prevede revocarea membrilor CES pentru neîndeplinirea atribuțiilor sau pentru o conduită care încalcă norme legale sau constituționale, ci instituie posibilitatea prim-ministrului de a cere revocarea, în mod arbitrar, a membrului CES pe care l-a numit, fără a preciza autoritatea publică ce ar putea încuviința această revocare. Or, așa cum a reținut Curtea Constituțională în jurisprudența sa (citată la paragrafele 25-27 ale prezentei decizii), revocarea trebuie analizată în strânsă legătură cu natura mandatului, respectiv cu caracterul imperativ sau reprezentativ al acestuia, iar reglementarea incompletă, imprecisă și neclară a cazului de revocare dintr-o funcție publică în ipoteza neîndeplinirii sau a îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor/a încălcării Constituției și a legilor, este neconstituțională.

34. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la art.1 alin.(5) din Constituție, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate – care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist – să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr.447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.674 din 1 noiembrie 2013). De asemenea, Curtea a statuat, în esență, că o noțiune legală poate avea un conținut și înțeles autonom diferit de la o lege la alta, cu condiția ca legea care utilizează termenul respectiv să îl și definească. În caz contrar, destinatarul normei este acela care va stabili înțelesul acelei noțiuni, de la caz la caz, printr-o apreciere care nu poate fi decât una subiectivă și, în consecință, discreționară (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.390 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.532 din 17 iulie 2014, paragraful 31). De asemenea, Curtea a constatat că legiuitorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii (a se vedea, în acest sens, sau Decizia nr.405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.517 din 8 iulie 2016, paragraful 49).

35. Aplicând aceste considerente de principiu în cauză, Curtea constată că, *a fortiori*, în cazul în care legea nu prevede niciun caz sau motiv de revocare din funcția publică, nici măcar pentru încălcarea Constituției sau a legii ori pentru neîndeplinirea atribuțiilor/îndeplinirea necorespunzătoare a acestora, dispozițiile criticate sunt lipsite de previzibilitate, ceea ce contravine prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție. Astfel, nici textul de lege criticat, nici alt text din Regulamentul de organizare și funcționare al CES nu prevăd o procedură de revocare, în cadrul căreia să se analizeze cererea de revocare și după a cărei parcurgere organul competent să poată dispune revocarea. Aceasta ar trebui să prevadă, pe lângă titularul dreptului de a cere revocarea, și autoritatea/organul care poate solicita, respectiv cel care poate decide revocarea, garanțiile cu privire la exercitarea dreptului la apărare al persoanei revocate, consacrat de art.24 din Constituție (cum ar fi încunoștințarea persoanei a cărei revocare se cere, audierea sa înainte de revocare, posibilitatea de a propune probe în apărarea sa, termenele procedurale etc.), precum și garanțiile cu privire la posibilitatea exercitării accesului la o instanță independentă și imparțială, deci posibilitatea persoanei revocate de a contesta măsura revocării, în condițiile art.21 din Constituție referitor la accesul liber la justiție.

36. În concluzie, având în vedere statutul membrilor CES și jurisprudența constantă a Curții Constituționale referitoare la cazurile/motivul și la procedura de revocare a unei persoane dintr-o funcție publică, instanța de contencios constituțional constată că teza referitoare la instituția prim-ministrului din cuprinsul dispozițiilor art.17 lit.e) din Legea nr.248/2013 nu îndeplinește cerințele de claritate, precizie și previzibilitate, deoarece, pe de o parte, nu reglementează autoritatea publică competentă să decidă revocarea și nici cazurile și motivele pentru care poate fi dispusă revocarea

membrului Plenului CES, ceea ce contravine dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(5) privind principiul legalității și celor ale art.141 privind Consiliul Economic și Social, iar, pe de altă parte, nu reglementează o procedură de revocare din funcția de membru al CES, procedură care să cuprindă și garanțiile dreptului la apărare, ceea ce contravine dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(5) privind principiul legalității, ale art.21 privind accesul liber la justiție și ale art.24 privind dreptul la apărare.

37. Astfel, pentru a-și putea exercita atribuția de control al legalității și temeiniciei măsurii revocării, instanța trebuie să cunoască rațiunile pentru care a fost dispusă revocarea, iar această motivare trebuie să fie intrinsecă actului de revocare. Este adevărat că decizia prim-ministrului de revocare din funcția de membru al CES este un act administrativ supus controlului judecătoresc potrivit Legii contenciosului administrativ nr.554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1154 din 7 decembrie 2004. De altfel, litigiul în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate are ca obiect soluționarea cererii de anulare a Deciziei prim-ministrului nr.284/2018 pentru stabilirea unor măsuri privind revocarea reprezentanților societății civile în cadrul Consiliului Economic și Social, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.904 din 26 octombrie 2018, iar instanța care a sesizat Curtea Constituțională a admis în parte cererea de chemare în judecată și a anulat în parte decizia sus-menționată a prim-ministrului. Aceasta nu înlătură însă arbitriul legii, care nu precizează autoritatea publică competentă să decidă revocarea, cazurile și motivele de revocare a membrilor CES și nici procedura de revocare a acestora. Faptul că instanța judecătorească a sancționat – într-un caz concret – arbitriul actului administrativ individual de revocare a membrilor CES nu suplinește competența Curții Constituționale de a verifica și, eventual, de a sancționa arbitriul legii care nu prevede autoritatea publică competentă să decidă revocarea, nici cazurile și nici motivele de revocare a membrilor CES ori procedura de revocare a acestora.

38. Întrucât în cauză este criticată teza referitoare la instituția prim-ministrului din cuprinsul dispozițiilor art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013, ținând cont prevederile ale art.31 alin.(2) din Legea nr.47/1992 și având în vedere că, sub aspectul admiterii excepției de neconstituționalitate, celelalte două teze din cuprinsul dispozițiilor art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013 – referitoare la confederația patronală și la confederația sindicală – nu pot fi dissociate în mod necesar și evident de teza referitoare la instituția prim-ministrului, Curtea constată că, pentru aceleași motive, și teza referitoare la confederația patronală și teza referitoare la confederația sindicală sunt neconstituționale. În consecință, Curtea constată că soluția legislativă prevăzută de art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013, care nu precizează cazurile și motivele de revocare a membrilor CES și nici procedura de revocare a acestora, este neconstituțională.

39. Ca efect al prezentei decizii, revocarea ca modalitate de încetare a mandatului membrilor CES nu este eliminată din dreptul pozitiv, ci, prin constatarea omisiunii legislative, legiuitorul este obligat, în temeiul deciziei Curții Constituționale și al dispozițiilor art.147 alin.(1) și (4) din Constituție, să pună de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, și anume să completeze norma juridică neconstituțională cu elementele precizate în decizia Curții Constituționale.

40. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Asociația Academia de Advocacy din București și alții în Dosarul nr.1191/2/CAF/2019 al Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că soluția legislativă prevăzută de art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, care nu precizează cazurile și motivele de revocare a membrilor Consiliului Economic și Social și nici procedura de revocare a acestora, este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 noiembrie 2023.